

Skolepraktik i erhvervs- uddannelserne

**Håndbog om
skolepraktikordningen
og skolepraktikelevs
retsstilling. 2. udgave**

Skolepraktik i erhvervsuddannelserne

**Håndbog om skolepraktikordningen og
skolepraktikelevs retsstilling**

Undervisningsministeriets håndbogsserie nr. 12 – 2006

Undervisningsministeriet 2006

Skolepraktik i erhvervsuddannelserne
Håndbog om skolepraktikordningen og skolepraktikelevs retsstilling
2. udgave

Publikationen indgår i Undervisningsministeriets håndbogsserie som nr. 12 – 2006

Redaktion: Sandra Hansen og Finn Møller Larsen
Serieredaktion og produktion: Werner Hedegaard

Grafisk tilrettelæggelse: Malchow A/S
Tegninger: Henrik Hansen
Omslag: Dorte P Grafisk Design

2. udgave, 1. oplag, maj 2006: 3300 stk.

ISBN 87-603-2589-5
ISBN (WWW) 87-603-2591-7
Internetadresse: pub.uvm.dk/2006/skolepraktik

Udgivet af Undervisningsministeriet, Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser

Bestilles (UVM 7-372) hos:
NBC Ekspedition
Tlf. 5636 4048, fax 5636 4039 eller e-mail: ekspedition@nbcas.dk
Telefontid: Mandag-torsdag 9.30-16.00, fredag 9.30-15.00

eller hos boghandlere

Repro: Schultz Grafisk A/S

Trykt på svanemærket papir med vegetabiliske farver.
Trykt af Schultz Grafisk A/S

Printed in Denmark 2006

Eventuelle henvendelser af indholdsmæssig karakter rettes til Publikationsenheden i
Undervisningsministeriet, tlf. 3392 5223 eller e-mail: pub@uvm.dk

Forord

Erhvervsuddannelserne er tilrettelagt som vekseluddannelser, således at undervisningen senest efter gennemførelsen af et grundforløb veksler mellem skoleundervisning og praktikuddannelse. Praktikuddannelsen skal som udgangspunkt foregå i en eller flere virksomheder. Elever, der ikke opnår en uddannelsesaftale med en virksomhed, har mulighed for at gennemføre praktikuddannelsen i skolepraktik, jf. kapitel 7 a i erhvervsuddannelsesloven. (lovbekendtgørelse nr. 183 af 22. marts 2004, med senere ændringer).

Skolepraktikordningen (SKP) blev indført pr. 1. januar 1993, og afløste den tidligere ordning med praktikpladskompenserende undervisning (PKU).

Reglerne om skolepraktik undergik en revision ved lov 1228 fra 27. december 2003.

Dette hæfte er udarbejdet med henblik på reglerne, som de er efter lovændringen fra 2003. For elever, der er optaget i skolepraktik før 1. januar 2004, og således er under de gamle regler, henvises til hæftets 1. udgave.

Skolepraktikelever er erhvervsuddannelseselever og er derfor omfattet af erhvervsuddannelseslovens generelle bestemmelser med de afvigelser, der følger af lovens kapitel 7 a. Eleverne er endvidere omfattet af de regler, der er fastsat i henhold til loven, herunder uddannelsesbekendtgørelserne. Skolepraktikelever har elevstatus, mens elever med uddannelsesaftale har lønmodtagerstatus (arbejdstagerstatus).

De nærmere regler om egnethed og optagelsesprocedure er fastsat i bekendtgørelse nr. 1243 af 12. december 2004 hvor navnlig kapitel 15 og 16 har interesse i forbindelse med skolepraktik. Bekendtgørelsen vil blive omtalt som hovedbekend-

gørelsen i det følgende. Reglerne om skolepraktikydelse findes i bekendtgørelse nr. 1252 af 28. december 2003.

Denne håndbog omhandler juridiske forhold i forbindelse med skolepraktik. Pædagogiske og økonomiske forhold er berørt, men er ikke nærmere beskrevet. I tilslutning til Undervisningsministeriets publikation, har Aalborg tekniske skole og Aalborg Handelsskole gennemført et FoU-projekt, som er resulteret i et praksisrettet materiale om EMMA-vurdering. Det materiale er tilgængeligt på EMU på adressen: www.emu.dk/erhverv/praktik/vejl

Håndbogen – der i sin første udgave har været meget efterspurgt – vil forhåbentlig også i denne udgave være et nyttigt opslagsværk for medarbejdere ved erhvervsskolerne og andre, der beskæftiger sig med skolepraktikordningen.

Finn Møller Larsen
Fuldmægtig
Undervisningsministeriet
Afdelingen for erhvervsfaglige uddannelser
April 2006

Indhold

3	Forord
7	1. Skolepraktikordningen
7	1.1 Udbud af uddannelser i skolepraktik
8	1.2 Hvem kan optages til skolepraktik?
9	1.3 Overgangskursus
9	1.4 Skolernes pligt til at orientere om skolepraktik mv.
10	1.5 Elevens uddannelsesplan
11	2. Ansøgnings- og optagelsesprocedure
13	3. Egnethedsbetingelserne (EMMA-kriterierne)
13	3.1 Egnethedsvurdering
14	3.2 Geografisk mobilitet
15	3.3 Faglig mobilitet
15	3.4 Aktivt søgende
17	4. Skolepraktik i virksomhederne
17	4.1 Virksomhedsforlagt undervisning
18	4.2 Delaftale
21	5. Skolepraktik i udlandet
23	6. Uddannelsesskift i skolepraktik
24	7. Afkortning/forlængelse af uddannelses-tiden

25	8. Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler
25	8.1 Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 d, stk. 3
26	8.2 Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 d, stk. 4
28	9. Skolepraktikelevers retlige stilling
29	9.1 Ferie
30	9.2 Feriefridage
31	9.3 Barsel
31	9.4 Børnepasningsorlov
31	9.5 Barns 1. sygedag og omsorgsdage
32	9.6 Sygdom
32	9.7 Militærtjeneste
34	10. Forsørgelsesgrundlaget under skolepraktik
35	11. Tilskud til befordring, værktøj, værnemidler mv.
36	12. Arbejdsmiljø og undervisningsmiljø
37	13. Arbejdsskadeforsikring
38	14. Praktikpladstilskud

1.1 Udbud af uddannelser i skolepraktik

Som udgangspunkt skal alle erhvervsuddannelser udbydes med skolepraktik. Undervisningsministeren har dog efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet fastsat, at en række uddannelser ikke skal udbydes med skolepraktik (negativlisten), jf. § 66 b, stk. 3, i erhvervsuddannelsesloven. Som en af nyskabelserne fra 2003 er det nu også muligt at etablere adgangsbegrænsning til skolepraktik til enkelte uddannelser.

Ved afgørelsen af, om en uddannelse skal optages på negativlisten, vil beskæftigelsesmæssige forhold og praktikpladssituationen inden for uddannelsesområdet være afgørende, ligesom også økonomiske og praktiske forhold kan spille ind. Nye uddannelser optages normalt på listen, og først når de har virket i vekseldannelsessystemet nogle år, tages der stilling til, om de skal udbydes med skolepraktik.

Adgangsbegrænsningen til enkeltuddannelser skal ske på samme måde og efter de samme kriterier.

De uddannelser, der ikke er omfattet af negativlisten, skal udbydes med skolepraktik i et sådant omfang, at alle berettigede elever får tilbud om skolepraktik i en uddannelse, hvortil den pågældendes grundforløb giver adgang.

For de uddannelser hvortil der er adgangsbegrænsning, har ministeriet valgt den model, at der ikke kan optages elever efter gennemført grundforløb (og karenstid). Skolepraktik i disse uddannelser er kun en mulighed for elever, der har mistet deres uddannelsesaftale.

Udbydes en uddannelse med skolepraktik, kan skolen tilbyde alle specialer og delkompetenceforløb i uddannelsen, men eleverne har ikke et retskrav på at gennemføre en bestemt uddan-

nelse eller et bestemt speciale i skolepraktik, og den enkelte må eventuelt affinde sig med at gennemføre en anden uddannelse eller et andet speciale end den/det primært ønskede.

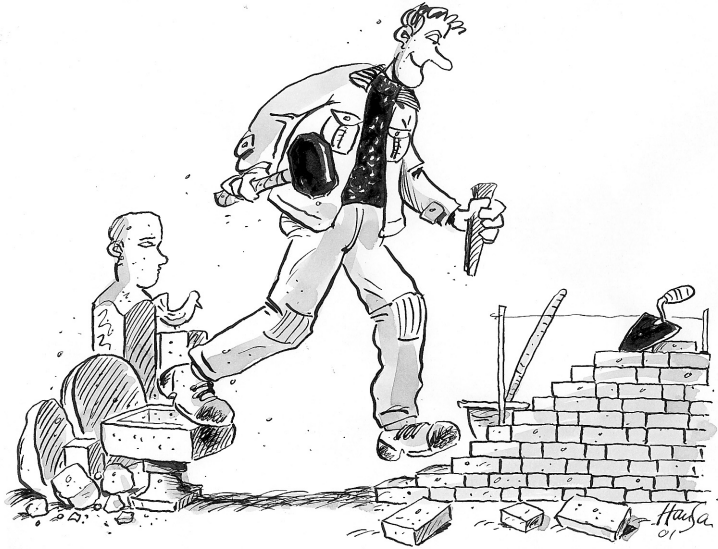
Individuelt tilrettelagte delkompetenceforløb, jf. erhvervsuddannelseslovens § 15, stk. 3, kan også gennemføres i skolepraktik. Elevens personlige uddannelsesplan skal revideres i nødvendigt omfang, hvis eleven optages til skolepraktik, og det er herefter ikke et særligt tilrettelagt forløb, der gennemføres, men en uddannelse, der følger en af de uddannelser, der udbydes med skolepraktik.

Skolerne kan indgå samarbejdsaftaler om gennemførelse af skolepraktikken.

1.2 Hvem kan optages til skolepraktik?

Skolepraktikordningen omfatter i henhold til § 66 a i erhvervsuddannelsesloven følgende fire grupper af elever:

- 1) Egnede, praktikpladssøgende elever, der to måneder efter at have afsluttet et adgangsgivende grundforløb ikke har eller har haft en uddannelsesaftale.
- 2) Egnede, praktikpladssøgende elever, der uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale som led i en erhvervsuddannelse.
- 3) Egnede, praktikpladssøgende elever, der opfylder kravet om afsluttet grundforløb, jf. 1), ved på optagelsestidspunktet mindst at kunne få godskrevet skoleundervisning på grundlag af anden undervisning, der er gennemført (afsluttet) inden for de seneste to år og tilrettelagt uden for erhvervsuddannelserne.
- 4) Trin to eller senere trin af en uddannelse, der er trindelt, for egnede praktikpladssøgende elever, der har gennemført uddannelsens trin 1 med uddannelsesaftale. Elever, der har gennemført et trin i en trindelt uddannelse, skal orienteres om mulighederne for at gennemføre det følgende trin i uddannelsen efter reglerne om EUD+.

Det er ikke muligt at dispensere for betingelserne for optagelse til skolepraktik, idet der ikke er hjemmel hertil.

1.3 Overgangskursus

Elever, hvis grundforløb ikke umiddelbart giver adgang til en uddannelse med skolepraktik, er berettiget til optagelse på et kursus af højst 10 ugers varighed, som kvalificerer eleven til at fortsætte i en anden erhvervsuddannelse, som udbydes med skolepraktik. Skolen har ansvaret for, at eleven tilbydes et sådant overgangskursus. Se også om supplerende grundforløbsundervisning nedenfor under 1.4.

1.4 Skolernes pligt til at orientere om skolepraktik mv.

Som led i den obligatoriske undervisning i grundforløbet skal skolen tilbyde uddannelses- og erhvervsvejledning. Desuden skal skolen orientere om retlige forhold mellem elever og praktikvirksomheder og om betingelserne for optagelse til skolepraktik.

Skolerne skal i rådgive eleverne om, hvordan de opfylder optagelsesbetingelserne indtil tidspunktet for afgørelsen om optagelse.

Skolerne skal tilbyde eleverne supplerende grundforløbsundervisning i karenstiden. En sådan undervisning skal ses som et led i elevernes faglige mobilitet, idet der skal tilbydes undervisning, der giver eleven mulighed for at rette sit uddannelsesønske mod uddannelser, hvor der er bedre praktikpladsmuligheder end i elevens første uddannelsesønske.

1.5 Elevens uddannelsesplan

Den personlige uddannelsesplan, der skal udarbejdes for eleven, skal med hensyn til grundforløbet indeholde en plan for elevens praktikpladssøgning, hvis eleven ikke har indgået uddannelsesaftale.

Ansøgnings- og optagelsesprocedure

Ansøgnings- og optagelsesproceduren forstås af den skole, hvor eleven har afsluttet grundforløbet henholdsvis er registreret som praktikpladssøgende. For elever, der ønsker optagelse til skolepraktik som følge af, at de uforskyldt har mistet en uddannelsesaftale, forstås ansøgnings- og optagelsesproceduren af den skole, der registrerede uddannelsesaftalen.

Skolen skal enten selv optage eleven til skolepraktik eller indgå aftale med anden skole herom. Det er en forudsætning, at skolen er godkendt til at udbyde hovedforløbet i den pågældende uddannelse.

Skolen skal med mindst en uges varsel indkalde eleverne til et informationsmøde, der afholdes mellem to uger før og en uge efter grundforløbets afslutning.

Eleverne har mødepligt til dette møde og fortaber retten til skolepraktik, hvis de ikke møder op.

Elever, der uforskyldt har mistet deres uddannelsesaftaler, og som i øvrigt opfylder optagelsesbetingelserne, skal optages til skolepraktik snarest muligt, efter at uddannelsesaftalen er ophørt. Skolen skal også i disse tilfælde afholde et informationsmøde, hvortil eleven har mødepligt. Optagelsesproceduren kan dog ikke iværksættes, før der foreligger en ophævelseserklæring. Hvis en tvistighed er indbragt for det faglige udvalg eller Tvistighedsnævnet, kan eleven først optages, når der er truffet afgørelse eller indgået forlig om afslutning af tvistigheden. Der må ikke være tvivl om, at eleven uforskyldt har mistet uddannelsesaftalen. En eventuel tvivl kan således ikke komme eleven til gode.

Retten til optagelse til skolepraktik kan ikke udskydes, da der ikke er hjemmel hertil. Hvis en elev eksempelvis er indkaldt til

at aftjene sin værnepligt, må eleven søge om udsættelse med aftjeningen, ellers fortabes retten til skolepraktik.

Eleven skal optages til det fastsatte tidspunkt, selvom denne ikke kan følge undervisningen fra starten på grund af sygdom eller barsel.

Såfremt en skole træffer afgørelse om en elevs optagelse, der ikke fuldt ud imødekommer elevens ansøgning, skal skolen vejlede eleven om klageadgangen, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 j. Tilsvarende gælder, hvis skolen træffer afgørelse om en elevs ophør med skolepraktik. Skolens afgørelse kan, inden for en frist af en uge fra afgørelsen er meddelt eleven, indbringes for det faglige udvalg. Klagen sendes til skolen. Hvis skolen opretholder sin afgørelse, videresender skolen klagen til det faglige udvalg ledsaget af en begrundelse, jf. lovens § 66 j. En sådan klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Skolen eller det faglige udvalg kan dog tillægge den konkrete klage opsættende virkning.

Egnethedsbetingelserne (EMMA-kriterierne)

Eleven skal såvel ved optagelsen som under hele skolepraktikforløbet opfylde egnethedsbetingelserne; de såkaldte EMMA-kriterier. Eleven skal således være Egnet, Mobil geografisk, Mobil fagligt og Aktivt praktikpladssøgende, jf. § 66 c i erhvervsuddannelsesloven.

Skolen skal både under og efter afslutningen af grundforløbet vejlede eleverne om realismen i deres egnethed for den eller de uddannelser, den enkelte ønsker, og om ordningen i øvrigt.

3.1 Egnethedsvurdering

Egnethed i forbindelse med optagelse til skolepraktik er dokumenteret i og med, at eleven har opnået grundforløbsbevis med adgang til den pågældende uddannelse.

Efter optagelse i skolepraktik skal skolen fortsat foretage egnethedsvurdering som en del af den løbende evaluering af eleven. Denne egnethedsvurdering foretages ud fra skolens samlede kendskab til elevens resultater sammenholdt med de krav, uddannelsen efterfølgende vil stille. Der kan ikke fastsættes – og er derfor ikke – fastsat retningsregler om de elementer af skøn, der indgår i vurderingen.

I den løbende egnethedsvurdering skal der lægges vægt på, om eleven får et tilfredsstillende udbytte af skoleundervisning og praktik, ligesom der kan indgå en vurdering af elevens samlede adfærd i relation til beskæftigelse inden for uddannelsesområdet, herunder elevens evne til f.eks. at overholde mødetider og aftaler.

Elever med uddannelsesaftale har en prøvetid på tre måneder, hvori begge parter kan opsige aftalen uden begrundelse og uden varsel. Skolepraktikelever har ikke en tilsvarende prøvetid og kan på intet tidspunkt udmeldes uden begrundelse. Deri-

mod skal de under hele skolepraktikforløbet opfylde EMMA-kravene og kan ikke fortsætte, hvis kravene ikke længere er opfyldt. Eleverne kan frit udmelde sig af skolepraktikordningen.

3.2 Geografisk mobilitet

Kravet om geografisk mobilitet er som udgangspunkt landsdækkende, idet eleven skal være parat til at modtage en rimelig praktikplads henholdsvis skolepraktikplads også uden for sit lokalområde.

Hvis en elev er nødt til at flytte for at modtage en praktikplads, kan det indgå i rimelighedsvurderingen, om eleven er berettiget til en mobilitetsfremmende ydelse fra Arbejdsgiverernes Elevrefusion. Eleven vil normalt være berettiget til mobilitetsfremmende ydelse. Det kan ligeledes indgå i rimelighedsvurderingen, om eleven i løbet af kort tid har konkret og realistisk mulighed for en praktikplads i lokalområdet.

Der er ikke fastsat grænser for, hvor lang transporttid eleverne må acceptere.

3.3 Faglig mobilitet

Det følger af kravet om faglig mobilitet, at eleven skal være fleksibel i sit uddannelsesvalg, idet eleven skal acceptere en rimelig praktikplads henholdsvis skolepraktikplads inden for en anden uddannelse end den primært ønskede. Skolen skal vejlede om, hvilke uddannelser som grundforløbet i øvrigt giver adgang til. Skolen skal også vejlede om andre relevante ungdomsuddannelser eksempelvis landbrugsuddannelsen og social- og sundhedsuddannelserne (SOSU).

Skolen skal som nævnt under afsnit 1.4 tilbyde eleven supplerende grundforløbsundervisning. En elev, der takker nej til et sådan tilbud, kan ikke betragtes som fagligt mobil.

Det kan indgå i rimelighedsvurderingen, om eleven kan fortsætte i en anden uddannelse uden væsentligt tab af uddannelsestid, samt om eleven i løbet af kort tid har udsigt til en praktikplads inden for den primært ønskede uddannelse.

3.4 Aktivt søgende

Som udgangspunkt er det elevens eget ansvar at skaffe sig en praktikplads, og eleven skal tage passende initiativer i forbindelse hermed. Eleven skal være registreret på www.praktikpladsen.dk og skal under hele skolepraktikforløbet fortsat være aktiv (synlig) der.

Skolerne har til opgave at hjælpe og bistå eleverne ved praktikpladssøgning og skal i samarbejde med de faglige udvalg, de lokale uddannelsesudvalg, kommuner, regionale arbejdsmarkedsråd og andre relevante samarbejdspartnere foretage opsøgende arbejde med henblik på tilvejebringelse af det nødvendige antal praktikpladser, jf. kapitel 15 i hovedbekendtgørelsen.

Ungdommens Uddannelsesvejledning skal inddrages i relevant omfang.

Eleven skal fra afslutningen af grundforløbet være registreret som praktikpladssøgende i erhvervsskolernes praktikregistreringssystem (EASY-P).

Skolepraktik i virksomhederne

Det fremgår af erhvervsuddannelseslovens § 66 d, stk. 1 og 2, at skolepraktik for den enkelte elev højst udgør halvdelen af uddannelsens samlede praktiktid, men at eleven skal tilbydes supplerende skolepraktik, hvis skolen ikke kan sikre eleven praktik i en eller flere virksomheder i mindst halvdelen af praktiktiden. Bestemmelserne har karakter af hensigtserklæringer, idet der ikke er tale om et absolut krav om, at halvdelen af praktiktiden skal foregå i en eller flere virksomheder. Det er således teoretisk muligt, at en elev udelukkende gennemfører praktikdelen af en uddannelse i skolepraktik på skolen. Det skal tilstræbes, at eleven så hurtigt som muligt opnår en restuddannelsesaftale.

Praktikuddannelse i en virksomhed under skolepraktikforløb kan dels foregå i forbindelse med, at skolen indgår aftale med en virksomhed om virksomhedsforlagt undervisning, dels ved at eleven indgår uddannelsesaftale med en virksomhed om delvis praktikuddannelse (delaftale).

4.1 Virksomhedsforlagt undervisning

Erhvervsskolerne kan i henhold til erhvervsuddannelseslovens § 2, stk. 2 indgå aftaler med virksomheder, hvorefter dele af skoleundervisningen foregår i en eller flere virksomheder. Praktikundervisning i form af skolepraktik betragtes i denne henseende som skoleundervisning.

Ved virksomhedsforlagt undervisning i skolepraktik gennemfører en virksomhed i en periode praktikundervisning på skolens vegne og på skolens ansvar. Eleven må ikke deltage i virksomhedens produktion, jf. lovens § 66 f, stk. 1.

Virksomhedsforlagt undervisning kan bl.a. anvendes i tilfælde, hvor skolen mangler bestemte faciliteter eller maskiner, der er nødvendige for at opfylde målene for praktikuddannelsen, eller

ikke har ansatte, der kan varetage specifikke undervisningsopgaver.

Der er ingen tidsmæssige grænser for varigheden af en aftale om virksomhedsforlagt undervisning.

Skolen betaler SKP-ydelse til eleven under den virksomhedsforlagte undervisning, jf. lovens § 66 k.

Skolen bevarer sit taxametertilskud for eleven, mens denne modtager virksomhedsforlagt undervisning. Dog kan en skole maksimalt opnå taxametertilskud for en skolepraktikelev i tre måneder, hvis eleven modtager forlagt undervisning i en enkelt virksomhed, jf. lovens § 19 b, stk. 1, 2. punktum. Skolen vil opnå taxametertilskud igen, hvis eleven enten vender tilbage til skolepraktik på skolen eller overgår til forlagt undervisning i en ny virksomhed.

I henhold til lovens § 19 b, stk. 1, 3. punktum, kan taxametertilskuddet for elever i virksomhedsforlagt undervisning på de årlige finanslove fastsættes til et mindre beløb end det normale tilskud.

En aftale om virksomhedsforlagt undervisning kan indeholde bestemmelser om, at skolen betaler virksomheden for at undervise eleven.

Virksomhedsforlagt undervisning kan godt foregå i en virksomhed i udlandet, såfremt skolen kan garantere for kvaliteten af virksomhedens undervisning og føre tilsyn hermed. Eleven skal fortsat kunne opfylde EMMA-kravene.

4.2 Delaftale

Hvis en skolepraktikelev under praktikundervisning i en virksomhed skal deltage i virksomhedens produktion, skal der indgås delaftale, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 f.

En delaftale er en uddannelsesaftale om delvis praktikuddan-

nelse og kan således ikke omfatte skoleophold. Aftalen skal indgås mellem skolepraktikeleven og virksomheden med skolen som formidlende led. Der er ingen tidsmæssig begrænsning for varigheden af en delaftale ud over den naturlige begrænsning, der ligger i, at delaftalen kun kan omfatte en del af den resterende uddannelsestid og ikke hele den resterende uddannelsestid, idet der i så fald er tale om et restuddannelsesforhold.

Delaftaler medfører samme rettigheder og pligter som ordinære uddannelsesaftaler. Virksomheden har således uddannelsesansvaret for eleven i aftaleperioden og skal betale sædvanlig løn til eleven. Der er gensidig prøvetid på tre måneder. Aftalen skal indgås på den sædvanlige formular og indberettes af skolen til det faglige udvalg på sædvanlig måde, ligesom virksomheden skal være godkendt som praktiksted for den pågældende del af praktikuddannelsen.

Efter delaftalens ophør er eleven berettiget til at vende tilbage til skolepraktikordningen. Hvis aftalen ophæves i prøvetiden skal skolen foretage en vurdering af, om eleven fortsat opfylder egnethedsbetingelserne.

Der er mulighed for at afkorte en delaftale.

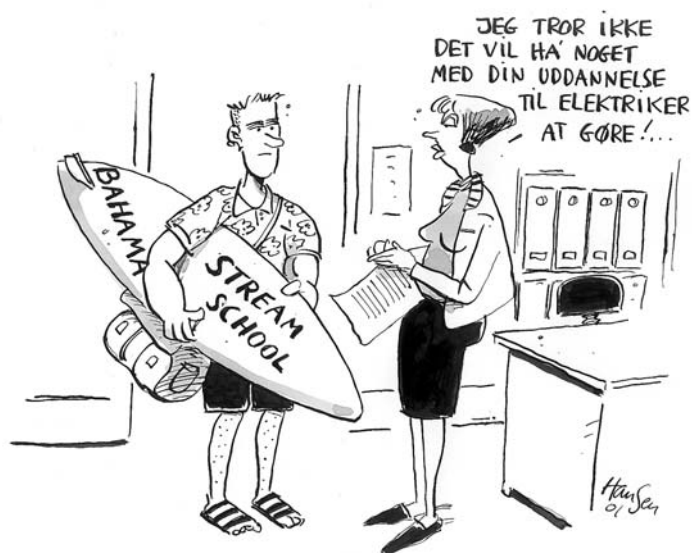
En skolepraktikelev kan ikke indgå delaftale med en virksomhed i udlandet, idet erhvervsuddannelsesloven kun gælder i Danmark.

Skolen bevarer sit taxametertilskud for elever med delaftale. I henhold til lovens § 19 b, stk. 1, 3. punktum, kan taxametertilskuddet for skolepraktikelever med delaftaler på de årlige finanslove fastsættes til et mindre beløb end det normale tilskud.

Som nævnt i afsnittet om virksomhedsforlagt undervisning, kan skolepraktikelever godt være i virksomhedsforlagt undervisning i en udenlandsk virksomhed, hvis skolen kan garantere for den faglige kvalitet i virksomhedens undervisning og føre tilsyn hermed. Det er en forudsætning, at eleven opfylder EMMA-kravene under den virksomhedsforlagte undervisning i udlandet.

Det er frivilligt både for skolen og eleven, om eleven skal i virksomhedsforlagt undervisning i udlandet. Skolen er således ikke forpligtet til at efterkomme en elevs ønske om forlagt undervisning i udlandet, og eleven er ikke forpligtet til at tage til udlandet. Det vil ikke have konsekvenser for eleven i relation til EMMA-kriterierne at sige nej til forlagt undervisning i udlandet.

Skolen skal afholde rejse- og opholdsudgifter mv. for skolepraktikelever ved forlagt undervisning i udlandet, idet skoleun-

dervisningen er vederlagsfri, jf. § 19 a i erhvervsuddannelsesloven. Udgifterne skal afholdes indenfor, hvad der er rimeligt og nødvendigt, jf. vejledende det niveau, der er gældende for støtte til praktikophold i udlandet fra Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Som nævnt under afsnittet om delaftaler kan elever, der er optaget til skolepraktik, ikke indgå delaftaler med virksomheder i udlandet, idet erhvervsuddannelsesloven kun gælder i Danmark.

En skolepraktikelev, der har indgået delaftale med en virksomhed i Danmark, kan dog godt blive udstationeret af virksomheden i udlandet som led i uddannelsesaftalen – eventuelt med støtte fra Arbejdsgivernes Elevrefusion efter reglerne om støtte til praktikophold i udlandet (PIU-støtte), hvis betingelserne herfor er opfyldt. Efter delaftalens ophør vil eleven kunne vende tilbage til skolepraktik på normal vis.

Elever, der har gennemført dele af praktikuddannelsen via lønnet beskæftigelse i udlandet, kan ikke optages til skolepraktik for så vidt angår den resterende del af praktikuddannelsen, idet betingelserne for optagelse til skolepraktik, jf. lovens § 66 a, ikke er opfyldt.

Hvis en skolepraktikelev indgår praktikaftale med en virksomhed i udlandet under skolepraktikforløbet, vil eleven ikke kunne vende tilbage til skolepraktikken. Dette hænger sammen med optagelsesbetingelserne og det forhold, at der ikke er hjemmel til at give skolepraktikelever orlov fra skolepraktikforløb.

Uddannelseskift i skolepraktik

Det er muligt at foretage et uddannelseskift under skolepraktik, såfremt dette kan ske uden tab af uddannelsestid i den uddannelse, hvortil eleven skifter.

Med andre ord skal den nye uddannelse kunne gennemføres på normeret tid. Det er således forudsat, at eleven fuldt ud kan få godskrevet den uddannelsestid, der er anvendt til den første uddannelse, i den nye uddannelse. Det faglige udvalg for den nye uddannelse må i nødvendigt omfang inddrages i afgørelsen om merit.

Afkortning/forlængelse af uddannelsestiden

Skolepraktikelever kan få afkortet deres uddannelsestid pga. tidligere uddannelse eller beskæftigelse på tilsvarende måde som elever med uddannelsesaftale, jf. § 57 i erhvervsuddannelsesloven.

En eventuel forlængelse af uddannelsestiden for en skolepraktikelev, f.eks. pga. sygdom eller barsel, afgøres af det faglige udvalg, jf. erhvervsuddannelseslovens § 59, jf. § 58, da skolen ikke er praktikvirksomhed i lovens forstand, og således ikke kan indgå aftale med eleven om forlængelse af uddannelsestiden.

Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler

8.1 Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 d, stk. 3

Godkendelsen af en praktikvirksomhed kan være betinget af, at eleven modtager supplerende uddannelse på skole (skolepraktik) eller i en anden virksomhed, jf. § 5, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 26 af 15. januar 1991 om de faglige udvalgs godkendelse af praktiksteder for elever i erhvervsuddannelser. I henhold til erhvervsuddannelseslovens § 66 d, stk. 3, kan erhvervsskolerne give supplerende skolepraktik til elever, som har uddannelsesaftale for hele uddannelsen med en praktikvirksomhed, der er godkendt efter lovens § 46, når godkendelsen er betinget af, at eleven modtager supplerende skolepraktik, og eleven i øvrigt opfylder betingelserne i lovens § 66 a. Skolepraktik kan således anvendes på tilsvarende måde som ved udstationering i en anden virksomhed.

Indholdet i den supplerende skolepraktik vil afhænge af, hvad godkendelsen af virksomheden er betinget af, og hvad virksomheden og skolen nærmere aftaler i overensstemmelse hermed.

I medfør til lovens § 46, stk. 3, er der i ovennævnte bekendtgørelse fastsat nærmere regler om godkendelse af praktikvirksomheder som praktiksteder.

Praktikvirksomheden vil være både juridisk, økonomisk og uddannelsesmæssigt ansvarlig under hele uddannelsesforløbet, altså også når eleven modtager den supplerende praktik på skolen. Virksomheden vil således have ansvaret for, at eleven får den praktikundervisning, der er forudsat ved godkendelsen, og slipper ikke herfor, selvom skolen ikke opfylder sine forpligtelser.

Hvis skolen herved pådrager sig et selvstændigt ansvar for elevens mangelfulde praktikuddannelse, vil virksomheden efter omstændighederne kunne gøre regres over for skolen.

Eleven bevarer sin status som lønmodtager og ansat i virksomheden under den supplerende skolepraktik.

Reglerne om refusion af løn mv. under almindelige skoleophold finder tilsvarende anvendelse.

8.2 Skolepraktik som supplement til uddannelsesaftaler, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 d, stk. 4

Erhvervsskolerne kan endvidere give supplerende skolepraktik til elever, der som led i forsøg, som er godkendt af Undervisningsministeriet, har uddannelsesaftale for en del af uddannelsen med en virksomhed, når skolen samtidig har forpligtet sig til at sikre, at eleven kan gennemføre den fulde uddannelse i en eller flere virksomheder eller i skolepraktik. Dette kan ske på den måde, at skolen foranstalter indgået et antal delaftaler mellem eleven og nogle godkendte praktikvirksomheder, uden at hele uddannelsesforløbet nødvendigvis er dækket ind på forhånd, og således at eventuelle "huller" fra udløbet af en delaf-

tale til begyndelsen af en ny delaftale kan udfyldes med skolepraktik.

Under denne form for supplerende skolepraktik vil eleven have elevstatus og være berettiget til ydelse fra skolen, jf. erhvervsuddannelseslovens § 66 k. Under delaftaler vil eleven have lønmodtagerstatus (arbejdstagerstatus) og modtage løn fra virksomheden.

Det er frivilligt for eleverne at deltage i sådanne forsøg, og det vil ikke have konsekvenser i relation til EMMA-vurderingen at sige nej til at deltage i forsøg.

Skolepraktikelevers retlige stilling

Skolepraktikelever er ikke lønmodtagere (arbejdstagere) i relation til lovgivning om lønmodtageres retsstilling, uanset hvilket ministerium de pågældende regler hører under. Det hænger sammen med, at der ikke består et ansættelsesforhold mellem en elev i skolepraktik og den skole, hvor eleven er indskrevet til skolepraktik.

Det forhold, at skolepraktikelever ikke har lønmodtagerstatus (arbejdstagerstatus), men derimod elevstatus, har en række konsekvenser for disse elevers retlige stilling.

I de perioder, hvor skolepraktikelever har delaftaler med virksomheder, har de lønmodtagerstatus.

For elever med uddannelsesaftale gælder de bestemmelser, der ved kollektive overenskomster eller i lovgivningen er fastsat om arbejdstageres ansættelses- og arbejdsvilkår mv., i det omfang det er foreneligt med erhvervsuddannelsesloven, jf. lovens § 56.

Skolepraktikelevers retlige stilling under skolepraktikforløb er i sin helhed fastlagt i love og bekendtgørelser og er altså ikke aftaleretligt reguleret i overenskomster mv. Reglerne findes primært i kapitel 7 a i erhvervsuddannelsesloven og kapitel 16 i hovedbekendtgørelsen.

Da en skolepraktikelev ikke er ansat af den pågældende skole, kan der ikke oprettes en uddannelsesaftale om skolepraktikforløbet. Hvis skolen lader eleven underskrive et aftalelignende dokument, er det vigtigt, at dokumentet ikke kan forveksles med en uddannelses- eller ansættelsesaftale. Det må heller ikke fremstå, som om eleven kan være sikker på at gennemføre den resterende del af uddannelsen i skolepraktik, idet eleven under hele forløbet skal opfylde EMMA-kriterierne. Ministeriet vil

stærkt advare skolerne imod at anvende kontraktlignende dokumenter i forhold til skolepraktikelever.

9.1 Ferie

Skolepraktikelevs manglende lønmodtagerstatus bevirker, at de ikke er omfattet af ferieloven. Dog er skolepraktikelever med delaftaler omfattet af ferieloven, idet de i aftaleperioden er lønmodtagere (arbejdstagere) på tilsvarende måde som elever med ordinære uddannelsesaftaler.

Eleverne har således ikke ret til ferie, mens de er i skolepraktik på skolen, og de optjener ikke ferie og feriegodtgørelse til efterfølgende ferieår.

Undervisningsministeriet har dog tilkendegivet over for skolerne, at det er ministeriets standpunkt, at eleverne skal have fem ugers ferie om året efter ferielovens principper, når de er i skolepraktik.

Skolepraktikelever modtager sædvanlig ydelse fra skolen under ferie. Eventuelt optjent feriegodtgørelse fra tidligere ansættelsesforhold, herunder delaftaler, skal modregnes i SKP-ydelsen efter ferielovens principper. Har en elev optjent et beløb i feriegodtgørelse, der er mindre end det beløb, som eleven er berettiget til, skal skolen således udbetale "supplerende løngodtgørelse".

Tidspunktet for feriens afholdelse fastlægges af skolen.

Den særlige regel i § 9 i ferieloven (lov nr. 396 af 31. maj 2000) om elevers ret til betalt ferie omfatter teoretisk set også skolepraktikelever i delaftale, men i praksis er skolepraktikeleverne ofte ikke omfattet på grund af aftalernes varighed mv.

Det fremgår af ferielovens § 9, stk. 1, at elever med uddannelsesaftale har ret til betalt ferie i 25 dage i det første og i det andet hele ferieår efter ansættelsesforholdets påbegyndelse. Arbejdsgiveren betaler løn under ferien i det omfang, eleven

ikke har optjent ret til løn under ferie eller feriegodtgørelse. Det følger af lovens § 9, stk. 2, at eleven har en tilsvarende ret til betalt ferie i 25 dage i ferieåret, hvis ansættelsesforholdet er begyndt inden 1. juli i ferieåret. Er ansættelsesforholdet begyndt 1. juli eller senere, har eleven, i forbindelse med at virksomheden holder ferielukket i tiden mellem 1. oktober og 30. april, ret til fem dages betalt ferie i dette ferieår, jf. lovens § 9, stk. 3. Ferieåret går fra 1. maj til 30. april, jf. lovens § 12.

Arbejdstilsynet, Ferielovkontoret, har tidligere tilkendegivet, at det er en forudsætning for anvendelse af ferielovens § 9, stk. 1 og 2, (på daværende tidspunkt lovens § 7, stk. 1 og 2), at uddannelsesaftalen omfatter et helt ferieår eller, hvis den er indgået i perioden 1. maj til 30. juni, at den omfatter resten af ferieåret. Det vil påvirke skolepraktikelevers mulighed for at opnå ret til betalt ferie i delaftaleperioden, da en delaftale ofte er af kortere varighed.

9.2 Feriefridage

Skolepraktikelever er ikke omfattet af retten til feriefridage. Retten til feriefridage gælder for visse lønmodtagere (arbejdstagere) i henhold til kollektiv overenskomst.

Selvom skolepraktikelever ikke er omfattet af retten til feriefridage, er det Undervisningsministeriets standpunkt, at skolerne bør bevilge skolepraktikeleverne frihed fra skolen i samme antal dage, som elever med uddannelsesaftale er berettiget til feriefridage det pågældende år i henhold til overenskomsten. Der tages udgangspunkt i den landsdækkende elevoverenskomst på det private område. Skolepraktikelever vil dog ikke kunne optjene feriefridage til efterfølgende år og til efterfølgende ansættelsesforhold.

Det vil være hensigtsmæssigt at beskrive en sådan ordning i skolens ordensregler.

Under "feriefridage" vil skolepraktikeleverne være berettiget til ydelse fra skolen, og skolen vil være berettiget til refusion fra Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Skolerne kan herudover ikke konvertere "feriefridage" til konstant betaling og skal ikke afregne eventuelle ikke-afviklede "feriefridage" med eleverne, når de ophører i skolepraktikordningen.

9.3 Barsel

Den manglende lønmodtagerstatus bevirker endvidere, at skolepraktikelever ikke er omfattet af lov om ligebehandling mellem mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov og lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel. Eleverne har således ikke ret til orlov og dagpenge i forbindelse med barsel. Elever med uddannelsesaftale er omfattet af disse rettigheder.

Det er imidlertid Undervisningsministeriets standpunkt, at skolepraktikelever af begge køn bør gives frihed fra skolen i forbindelse med barsel, i samme omfang som elever med uddannelsesaftale har ret til barselsorlov.

Skolepraktikelever får ikke ydelse fra skolen under barselsorlov, jf. bekendtgørelse nr. 1252 af 28. december 2003, § 3, stk. 2 modsætningsvis.

Spørgsmålet om forlængelse af uddannelsestiden på grund af barselsorlov afgøres af det faglige udvalg, jf. erhvervsuddannelseslovens § 59, jf. § 58.

9.4 Børnepasningsorlov

Skolepraktikelever er som følge af den manglende lønmodtagerstatus ikke omfattet af retten til børnepasningsorlov i henhold til lovgivningen herom. Det samme gælder med hensyn til andre orlovsordninger.

9.5 Barns 1. sygedag og omsorgsdage

Skolepraktikelever er heller ikke omfattet af den overenskomstmæssige ret til fravær i forbindelse med barns 1. sygedag og omsorgsdage. Det er imidlertid Undervisningsministeriets standpunkt, at skolepraktikelever af begge køn bør gives frihed

fra skolen i forbindelse med barns 1. sygedag og frihed til omsorgsdage, i samme omfang som elever med uddannelsesaftale inden for området har ret til sådant fravær.

Det vil være hensigtsmæssigt at beskrive en sådan ret til fravær, og hvordan skolen vil gribe ind over for et eventuelt misbrug, i skolens ordensregler. I forbindelse hermed kan skolen eksempelvis forholde sig over for disse elever, som den gør over for elever med uddannelsesaftale, der under et skoleophold har fravær i forbindelse med barns 1. sygedag eller omsorgsdage.

9.6 Sygdom

Elever i skolepraktik på skole og i virksomhedsforlagt undervisning har under sygdom ret til SKP-ydelse.

For elever med delaftale gælder de samme regler om sygefravær som for elever med ordinære uddannelsesaftaler.

Længerevarende sygdom kan ikke i sig selv begrunde, at eleven kan udmeldes fra skolepraktik. Udmeldelse kan dog komme på tale, såfremt der ikke længere er udsigt til, at eleven kan genoptage og fuldføre uddannelsen eller virke på arbejdsmarkedet inden for området. Der skal i givet fald indhentes en lægeerklæring herom.

Det er en forudsætning, for at en skole kan udmelde en skolepraktikelev på grund af sygdom, at en praktikvirksomhed i samme situation ville kunne hæve en uddannelsesaftale uden at ifalde erstatningsansvar. En eventuel udmeldelse skal ske med passende varsel, og eleven skal tilbydes uddannelses- og erhvervsvejledning.

9.7 Militærtjeneste

Skolepraktikelevs manglende lønmodtagerstatus bevirker også, at de ikke har ret til orlov på grund af militærtjeneste.

Det er imidlertid Undervisningsministeriets standpunkt, at skolepraktikelever, der indkaldes til FN-tjeneste, herunder tje-

neste ved Den Danske Internationale Brigade, i henhold til en tidligere indgået rådighedskontrakt, bør have orlov i forbindelse hermed.

Elever, der er under uddannelse, vil normalt kunne få udsættelse med aftjening af værnepligt.

Forsørgelsesgrundlaget under skolepraktik

Elever, der er optaget til skolepraktik, er i henhold til erhvervsuddannelseslovens § 66 k berettiget til en skolepraktikydelse.

Ydelsen til skolepraktik fastsættes på de årlige finanslove. Ydelsen er afhængig af elevens alder. Der er én sats for elever under 18 år og én sats for elever på 18 år og derover. Elever, der er under anden offentlig forsørgelse, mens de er i skolepraktik, modtager ikke skolepraktikydelse.

Godtgørelsen er skattepligtig som A-indkomst. Der skal imidlertid ikke betales arbejdsmarkedsbidrag af godtgørelsen, da der ikke er tale om en lønindkomst fra et ansættelsesforhold.

Skolens udgifter til SKP-ydelse refunderes skolen. Arbejdsgivernes Elevrefusion administrerer ordningen.

Personer, som ønsker optagelse til skolepraktik, er ikke berettiget til ydelse fra skolen i ventetiden (karensperioden) før optagelsen. Disse personer må eventuelt forsørge sig ved erhvervsarbejde. Det er dog en forudsætning, at EMMA-kriterierne er opfyldt under hele karensperioden. De pågældende har også mulighed for at opnå kontanthjælp, hvis betingelserne herfor er opfyldt, jf. Socialministeriets regler. Karensperioden er på to måneder.

Tilskud til befordring, værktøj, værnemidler mv.

Elever med uddannelsesaftale har skattemæssigt ret til befodringsfradrag. Elever i skolepraktik på skole kan ikke opnå et sådant fradrag, da de ikke er lønmodtagere. Derfor ydes der i henhold til § 14 i lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion et befodringsstilskud til skolepraktikelever på baggrund af afholdte udgifter. Ordningen administreres af AER.

Der ydes også befodringsstilskud til skolepraktikelever under ordinære skoleophold.

Der ydes ikke befodringsstilskud, når eleven er omfattet af en delaftale, da eleven her har status af lønmodtager.

Skolepraktikelever kan endvidere få økonomisk støtte til værktøj, værnemidler o.l. efter erhvervsuddannelseslovens § 67 a, stk. 4, hvis elever med uddannelsesaftale er berettiget til at modtage sådanne ydelser fra arbejdsgiveren. Ordningen administreres af AER.

Arbejdsmiljø og undervisningsmiljø

Skolepraktikelever er under skolepraktikken – ifølge en afgørelse fra Arbejdstilsynet – som udgangspunkt omfattet af arbejdsmiljølovgivningen i sin helhed.

Desuden finder lov om elevers og studerendes undervisningsmiljø anvendelse for skolepraktikelever som for andre elever.

Lov om arbejdsskadeforsikring finder anvendelse under skolepraktik, hvis skaden skyldes undervisning under arbejdspladslignende forhold, jf. § 66, stk. 2, i erhvervsuddannelsesloven. Risikoen med hensyn til disse skader påhviler staten. Tilsvarende gælder ved virksomhedsforlagt undervisning.

Eleverne med delaftaler i henhold til lovens § 66 f, stk. 1, er i aftaleperioden omfattet af virksomhedens arbejdsskadeforsikring.

Der ydes ikke særlige tilskud i forbindelse med SKP-elevs overgang til ordinær uddannelse, men indgåede uddannelsesaftaler udløser det ordinære tilskud til skolen.

En sådan uddannelsesaftale tæller med både i præmieringsordningen for skoler og i forbindelse med praktikpladstilskud til virksomheder.

Undervisningsministeriets håndbogsserie

I denne serie udsender Undervisningsministeriet publikationer med baggrundsorientering om lovgivningen, uddannelser og enkelte fag samt vejledninger om god praksis mv. Håndbøgerne er rettet mod uddannelsernes drift.

2006:

- Nr. 1: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på gymnasier og hf-kurser (UVM 4-053)
- Nr. 2: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på social- og sundhedsskoler (UVM 4-054)
- Nr. 3: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på voksenuddannelsescentre (UVM 4-055)
- Nr. 4: Overgang til selveje. Håndbog til de midlertidige bestyrelser på sygepleje- og radiograf-skoler (UVM 4-056)
- Nr. 5: Matematik i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 6: Vejledning til køb, leje og leasing af kopimaskiner og printere (UVM) (indkøb på institutioner)
- Nr. 7: Realkompetencevurdering i EUD – praktiske muligheder (UVM 7-371) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 8: Samfundsfag i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 9: Naturfag, fysik og kemi i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (UVM) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 10: Fremmedsprog i erhvervsuddannelserne – råd og vink (internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 11: Læring, kommunikation og samarbejde i erhvervsuddannelserne – råd og vink (Internetpublikation) (Erhvervsfaglige uddannelser)
- Nr. 12: Skolepraktik i erhvervsuddannelserne (UVM 7-372) (Erhvervsfaglige uddannelser)

Trykte publikationer – som i oversigten er forsynet med et UVM-bestillingsnummer – kan mod betaling af et ekspeditionsgebyr rekvireres hos Nordisk Bog Center eller hos boghandlere. Internetpublikationer kan frit downloades fra www.uvm.dk – til eget brug.

Denne håndbog er primært udarbejdet som et opslagsværk for de medarbejdere ved erhvervsskolerne, der foretager EMMA-vurdering af elever og/eller administrerer skolepraktikordningen.

Håndbogen omhandler juridiske forhold i forbindelse med skolepraktikordningen – herunder egnethedsbetingelserne (EMMA-kriterierne) – og skolepraktik-elevernes retsstilling.

Skolepraktikordningen blev indført pr. 1. januar 1993 og er senere justeret flere gange. Denne 2. udgave af håndbogen indeholder de seneste justeringer.

UNDERSVISINGS
MINISTERIET

ISBN 87-603-2589-5

9 788760 325892

